

Dansk Handicap Forbund er med til at gøre Uganda tilgængeligt

I november drog arkitekt Rie Ollendorff til Uganda for at hjælpe med at udforme en manual for tilgængelighed. Da hun kom hjem syv uger senere, var det officielle Uganda blevet så interesseret, at standarden sandsynligvis vil indgå i ny lovgivning

Det hele begyndte med, at organisationen for fysisk handicappede i Uganda, UNAPD, manglede en der kunne tegne illustrationer til en manual om tilgængelighed, som de var ved at udvikle. Uganda har for nylig underskrevet FN's handicapkonvention, der forpligter til at sikre tilgængelighed for alle, og UNAPD arbejder nu med tilgængelighed som en af sine primære opgaver. Organisationen kontaktede derfor Dansk Handicap Forbunds ulandssekretariat, som de i forvejen samarbejder med, for at høre om de kunne hjælpe. Arkitekt og tilgængelighedskonsulent Rie Ollendorff meldte sig til opgaven, selv om den var lidt anderledes end hendes normale arbejde med togperroner, billetautomater og lignende.

Glem alt om handicaptolletter

Tilgængelighed i Uganda er noget af en opgave. "I hovedstaden Kampala, er der fortove og asfalterede veje, men lige så snart man kommer ud på landet, er der hullede jordveje og glem alt om handicaptolletter. Jeg har faktisk slet ikke set nogle kørestole udendørs, men derimod en del tricykler. Og dem skal man altså være rimelig stærk for at kunne køre. Mange af dem, der ikke kan gå, er nødsaget til at kravle rundt," fortæller Rie.

Opgaven bestod i at udarbejde en standard for nyt byggeri. En medarbejder fra UNAPD, havde allerede været i gang med at lave den på baggrund af flere vestlige standarder. Men der er så store forskelle på vestlige forhold og Uganda, at arbejdet måtte begynde delvist forfra. På grund af tidsplanen var det også nødvendigt at begrænse sig.

"Fra starten valgte vi at se bort fra offentlige veje. De er umulige at gøre noget ved umiddelbart. I stedet

lagde vi fokus på adgang til bygninger, det vil sige ramper, venderadius, døråbninger og så videre, som vi også kender fra vores arbejde i Danmark."

Andre forhold end de velkendte

Men der var også mere eksotiske problemer. For eksempel det at sætte en vask op på toilettet for dem, der kravler. Ombygge brønde, så man kan hente vand i en kørestol. Og bygge latriner til ikke-gående eller blinde. Et latrin er et lokum, der består af et hul i jorden, og man skal kunne stå for at bruge det.

"Det er jo ikke bare et spørgsmål om bekvemmelighed. Vi var ude på en skole for mennesker med handicap for at se, hvordan de havde løst problemet med toiletter. Der fik vi at vide, at hvis man ikke selv kan komme på toilettet, kan man ikke gå på skolen. Derved er de reelt udelukkede for at få en uddannelse. Og på de normale skoler er der slet ikke handicaptolletter," siger Rie.

Flotte resultater

Standarden blev færdig på de syv uger, der var til rådighed. Endda med flere kapitler end planlagt. Derudover blev der lavet en manual til dem, der fremover skal holde øje med, om standarden bliver overholdt.

Ifølge Rie Ollendorff er det nogle utrolig arbejds-

Rie Ollendorff besøgte en skole, der havde fundet en god løsning på en handicaptatrin.

somme og målrettede folk, der arbejder i UNAPD. Og de mener det alvorligt! Det fremgår af et de seneste numre af UNAPD Update, organisationens medlemsblad. Her står der i bladets leder: "Man må forstå, at det ikke er for mennesker med handicap, disse tiltag skal gøres, det er vores konstitutionelle ret! Ansvar, for at mennesker med handicap bliver mere handicappede, ligger hos ikke-handicappede, der ikke sørger for tilgængelighed til skoler, læger mm. Det er omgivelserne, der gør mennesker med handicap til de fattigste, mindst uddannede, mest marginaliserede og diskriminerede af de udsatte grupper. Vi beder andre institutioner og private selskaber om selv at forbedre tilgængeligheden. Snart vil vi være nødt til at bede vores medlemmer om at blackliste, boykotte, isolere og lægge sag an mod dem." (UNAPD Update, oct. 2008, vol.6, issue 4. - oversat fra engelsk).

Det helt store gennembrud for UNAPD, Rie Ollendorff og standarden kom, da 'Ministeriet for handicappede og ældre' inviterede til en høring om tilgængelighedsstandard. Siden er den blevet knyttet til gældende regler, og der er store forhåbninger om, at den vil blive brugt i det kommende bygningsreglement. Med den i hånden vil UNAPD kunne gøre en markant forskel.

Samarbejde, der nytter

For Michael Nyland Larsen, Dansk Handicap Forbunds ulandssekretariat, er det en stor succes: "Vores samarbejde med UNAPD går ud på at styrke organisationen, så den har bedre mulighed for at arbejde med tilgængelighed. Men her var manglen på en standard et konkret problem, der satte processen i stå. At denne standard allerede har fået bevågenhed på højeste plan er lidt fantastisk!"

Projektet er et godt eksempel på moderne ulandsarbejde. "I mange tilfælde er der stor lighed mellem det arbejde handicaporganisationer i Danmark og i ulandene laver. Det, vi kan hjælpe med er, at levere ressourcer og viden. For 20 år siden, da vi begyndte, gjaldt det om at få sendt nogle hjælpemidler sydpå. Kørestole og den slags. Med tiden fandt vi ud af, at det var lidt smartere, at de selv fandt ud af al den slags."

I dag har Dansk Handicap Forbund projekter i Nicaragua, Honduras, Ghana og Uganda. ■

FAKTABOKS

Rie Ollendorff er til daglig tilgængelighedskonsulent i Public Arkitekter a/s, der hører under DSB. Arbejdet med standarden i Uganda var finansieret via Danske Handicaporganisationers program for Development Worker.

I mange tilfælde er en tri-cykel det bedste transportmiddel for ikke-gående. Her ses UNAPD-medarbejdere ved en tri-cykel.

I Uganda findes asfalterede veje og fortove kun i centrum af hovedstaden. Især i regntiden bliver jordvejene helt umulige at færdes på for kørestolsbrugere.

TILGÆNGELIGHED kommer ikke af sig selv

Der sker fremskridt, men skridtene er små, og der skal kæmpes for dem

Der er sket store fremskridt i Nicaragua for tilgængeligheden i de senere år takket være handicapbevægelsen, der med støtte fra Dansk Handicap Forbund har presset på for forbedringer. Der er dog lang vej endnu. Det kan enhver, der har bevæget sig rundt i Nicaragua i kørestol, skrive under på.

Allerede i 2001 lykkedes det at få nedsat en kommission med repræsentanter fra transportministeriet, rådhuset i hovedstaden Managua, undervisere fra arkitektskolen og repræsentanter fra handicapbevægelsen, der udformede et udkast til normer for tilgængelighed i Nicaragua. Normerne blev godkendt i 2003 og ophøjet til lov. De har dog den svaghed, at det ikke er beskrevet, hvordan de skal føres ud i livet, eller hvilke sanktioner, der er, når normerne ikke overholdes.

Og selvom normerne blev vedtaget, gjorde ingen, hverken transportministeriet, som normerne hører under, eller andre myndigheder, noget for at fortælle folk om dem. Det lod de være op til handicapbevægelsen.

Stort oplysningsarbejde

Paraplyorganisationen Feconori har de seneste år gjort det til en af sine hovedopgaver at arbejde for bedre tilgængelighed. De har bl.a. udvalgt otte kommuner, hvor de har lavet seminarer om tilgængelighedsnormerne og presset på for at få tilgængelighed med i kommunernes udviklingsplaner. Noget som er lykkedes i ret stor stil.

Feconori har desuden uddannet egne tillidsfolk i tilgængelighed på kurser, hvor de tog ud til konkrete bygninger og så på tilgængelighed eller mangel på samme og fandt løsningsmuligheder.

Der er for nylig blevet oprettet et tilgængelighedsråd med repræsentanter fra transportministeriet, kommunernes landsforening og fra handicapbevægelsen, som har til opgave at arbejde for bedre tilgængelighed.

Endelig er der blevet underskrevet aftaler mellem bl.a. undervisningsministeriet og handicapbevægelsen for at sikre, at både alle nye skoler og skoler, der ombygges, bliver tilgængelige. ■

Dansk Handicap Forbund samarbejder med handicaporganisationer i Nicaragua om at styrke organisationerne, så de kan kæmpe for rettigheder til mennesker med handicap. Projektet er finansieret af Danida, som i december bevilgede 22 mio. kroner til Dansk Handicap Forbunds fortsatte arbejde i Nicaragua og nabolandet Honduras.

AF HENRY LIND

Overenskomst for handicaphjælpere

Du kan nu sikre dine hjælpere ordnede forhold.

3F har indgået overenskomst med DI

Overenskomsten er med til at sikre en bedre relation mellem borgeren og hjælperne, da der nu er klare regler for, hvordan hjælperne er ansat.

Det gælder eksempelvis i forhold til løn, barsel og opsigelse.

Du kan blive omfattet af overenskomsten ved at overdrage dit arbejdsgiveransvar til en borgerstyret forening eller en virksomhed, der er medlem af DI. Dermed slipper du også for en masse administrativt bøvvl.

FAGLIGT FÆLLES FORBUND